

HINDUISMEN

Kap. 1 Horisonter 9

<https://www.nrk.no/skole/?mediald=18417&page=search&q=hinduismen>

INDIA – HINDUISMENS HJEMLAND

- Hindu: en som tilhører hinduismen
- India er hinduenes hellige land
- Hinduene kaller religionen SANATANA DHARMA = «den evige verdensorden»
- Ca. 1 milliard hinduer – 90% av dem i INDIA
- Noen av de hellige skriftene er mer enn 3000 år gamle.
- Hinduismen har ingen spesiell grunnlegger (mange begynnelser)
- SANSKRIT: hellig språk
- Varanasi/Ganges: <https://www.nrk.no/skole/?mediaId=13936&page=search&q=hinduismen>

HVA TROR HINDUENE PÅ?

- **Dharma – den evige verdensorden**
- Hellig orden der alt henger sammen med alt
- Alle delene avhengige av hverandre
- Vi mennesker må hjelpe til for å opprettholde orden
- Alle har plikter å utføre slik at Dharma ikke blir ødelagt
- <https://www.youtube.com/watch?v=jU175xFIJA0>

HVA TROR HINDUENE PÅ?

- **SAMSARA – rekken av gjenfødsler**
- Alt levende fødes på nytt
- Siden døden fører til gjenfødelse – finnes ingen kirkegårder
- Døde brennes på bål – aske spres (Ganges)

HVA TROR HINDUENE PÅ?

- **KARMA**
- Loven om handlingene og følgene av dem
- Gjenfødt til nytt som er et resultat av ditt forrige liv
- Alt du gjør har betydning for ditt neste liv
- Mennesker må strebe etter å gjøre det gode
- **KARMALOVEN**: du blir hva du gjør
- **ATMAN**: den evige sjelen i alle levende vesener – sjelen vandrer videre

HVA TROR HINDUENE PÅ?

- **MOKSHA**
- Frigjøring fra gjenfødsle
- Målet for hinduer er å unngå å bli født på nytt
- FRELSE – frigjort fra gjenfødsel
- Den personlige sjelen blir ett med verdenssjelen
- Måter å nå MOKSHA på: tilbe gud/gudinne, dø i Varanasi.

HINDU I DAGLIGLIVET

- Hinduisme: tro og levemåte
- Lærer om religionen fra de er små.
- Familien svært viktig – lever ofte i storfamilier – alle deltar – forskjellige plikter
- Respekt for alt levende
- En del vegetarianere – galt å drepe dyr å spise
- Kua = hellig. Går fritt rundt
- De fleste hinduer drikker ikke alkohol

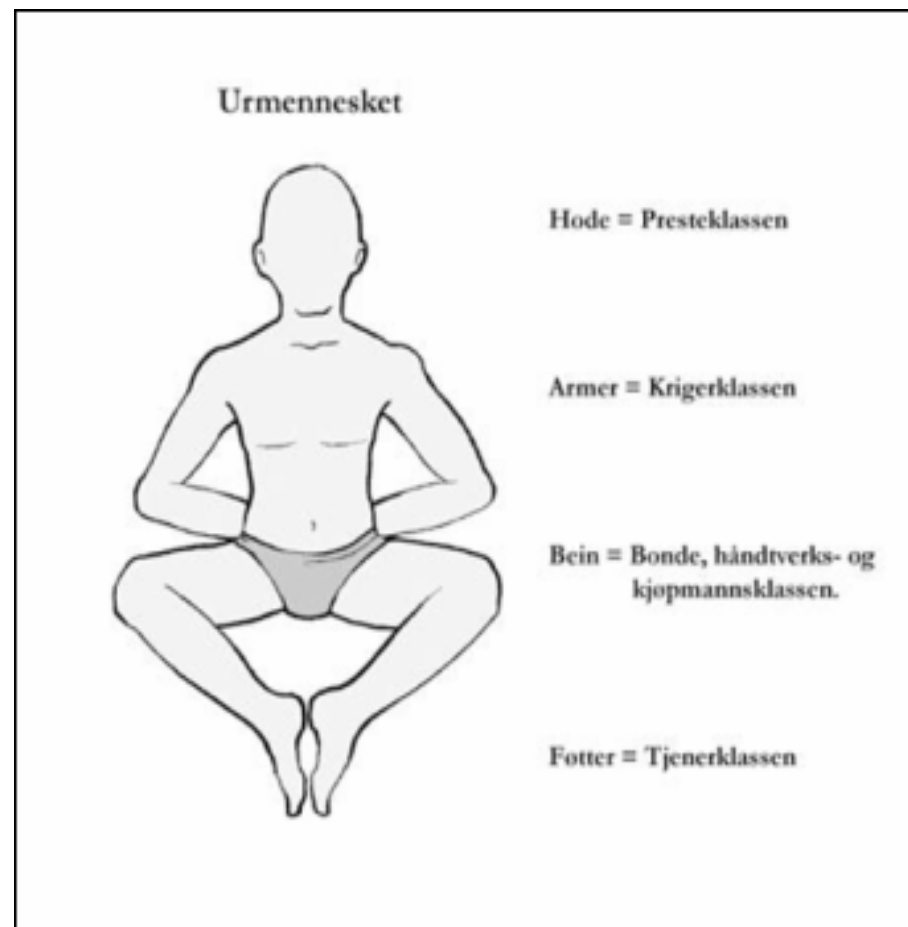
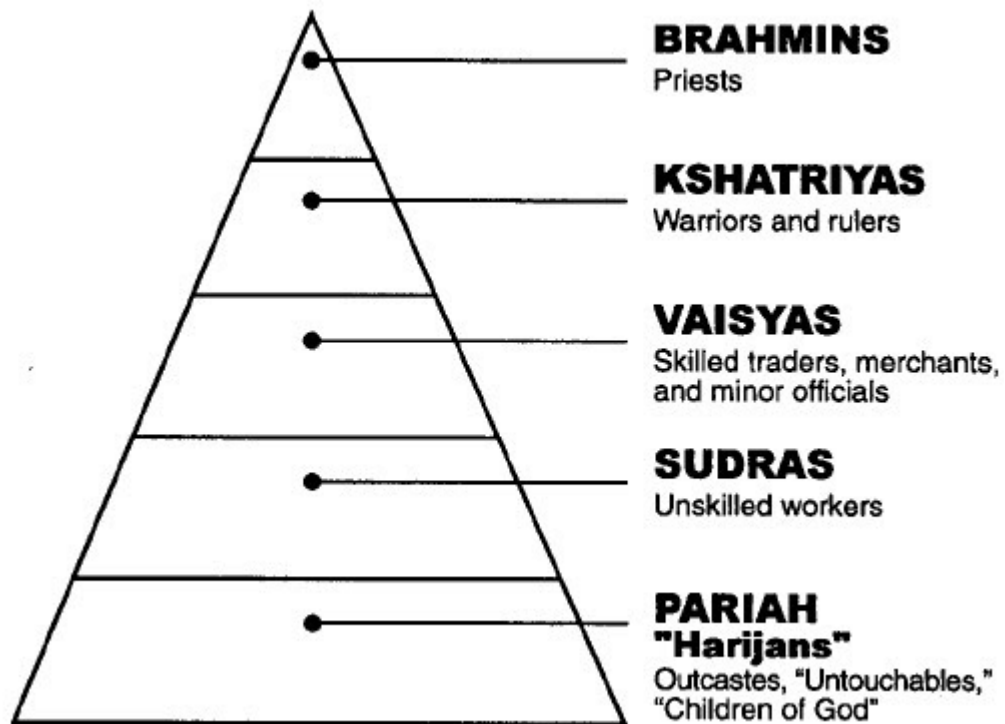

KASTENE - KLASSESYSTEM

- PRESTEKLASSEN
- KRIGERKLASSEN
- BONDE- HÅNDVERKER- OG KJØPMANNSKLASSEN
- TJENERKLASSEN

- KASTELØS: <https://www.aftenposten.no/verden/i/yemkR/Motherhood---episode-1-Kastelose-barn-jobber-som-slaver>
- <https://www.aftenposten.no/verden/i/VO5yW/Motherhood-episode-2--Mangelen-pa-likestilling-i-Nepal-er-til-a-fa-hakeslepp-av>

- Klassene har ulike oppgaver som de har ansvar for
- Menneskenes KARMA avgjør hvilken klasse du blir født inn i.

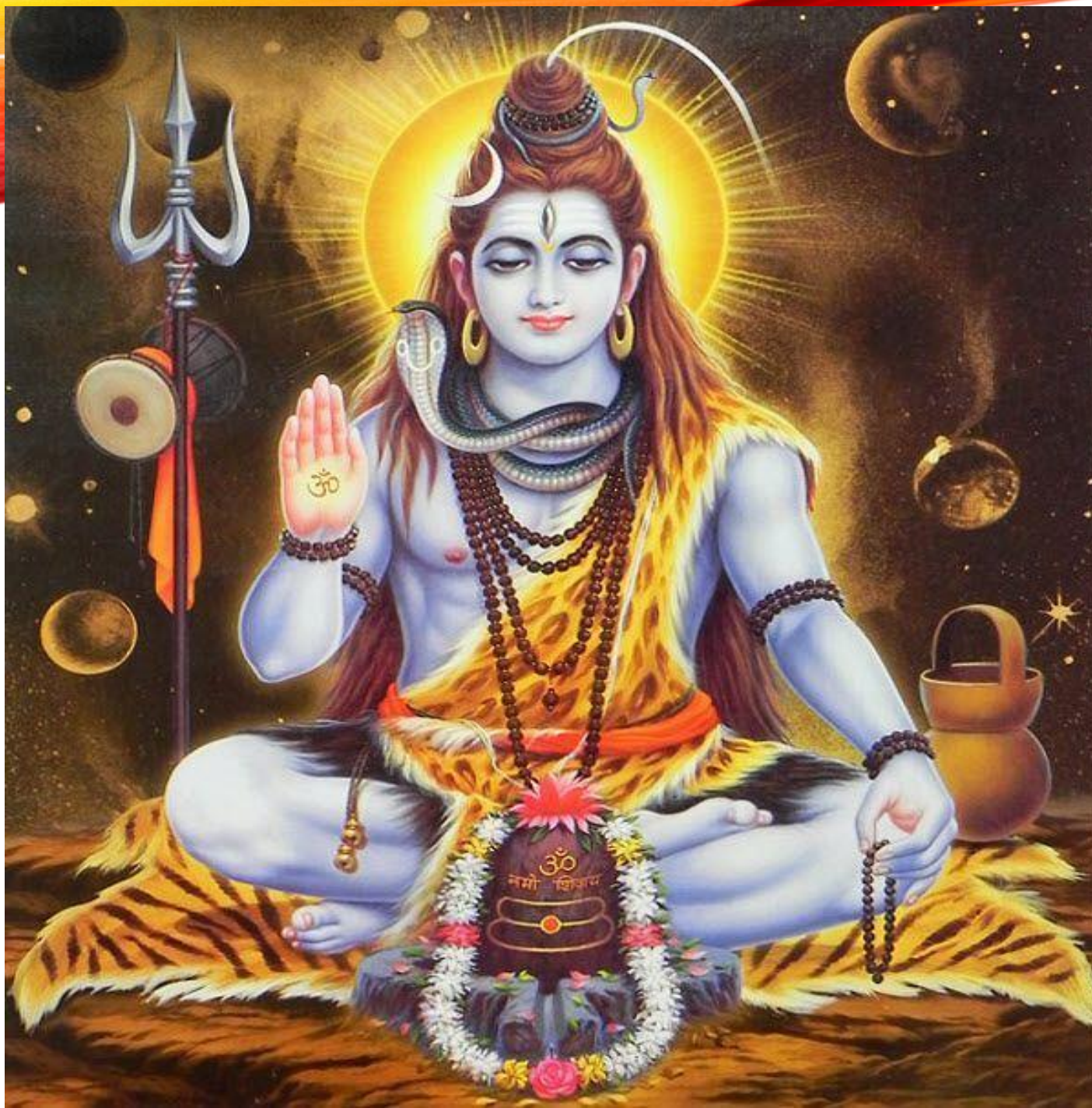
EN GUD OG MANGE GUDER

- Mange millioner guder/gudinner – alle uttrykk for den ene Guden BRAHMAN (verdenssjelen)
- Vishnu, Shiva, Durga etc – tilber egentlig BRAHMAN
- VISHNU og SHIVA mest tilbedt
- Tror at Gud finnes i alt – fjell, elver, byer....
- Pilegrimsferd til hellige steder for å komme nærmere Gud.
- Helligste byen: VARANASI (Shivas by)
- Hellig elv: GANGES

GUDEBILDER/GUDESTATUER

- Byer og landsbyer har mange gudebilder, statuer og veggmalerier
- Symboler:
- **Shiva** – halvmåne i håret, trefork, tromme, slange og tigerskinn. Rir på oxen Nandi
- Shivas kone er **Parvati**
- **Vishnu** – fire armer, holder en lotus, diskos, klubbe og konkyllie. Rir på fuglen Garuda
- Vishnus kone er **Lakshmi**
- **Durga** – åtte armer med våpen. Rir på løve eller tiger.

SHIVA

TRE HOVEDRETNINGER I HINDUISMEN

- De ulike gudene bare forskjellige uttrykk for den ene GUDEN BRAHMAN
- De fleste hinduer har en gud de setter høyest – gir mest oppmerksomhet
- **Vishnu-tilhengere (70%)**: tilber Vishnu og hans avatarer (Rama, Krishna). Også hans kone Lakshmi
- **Shiva-tilhengere (28%)**: sammensatt gud med mange ulike egenskaper. Snill, grusom, mann og kvinne. Kona Parvati, sønnene Ganesha og Murugan.
- **Shakti-tilhengere (2%)**: tilber Gudinnen og hennes mange skikkelser. Synes de mannlige gudene er passive. Må ha hjelp fra Shakti til å bli aktive.
- Tilbes gjennom gudinnene Durga, Kali og Parvati.

PUDSJA = TILBEDELSE

- Det ritualet som utføres oftest av hinduer
- Eget sted hjemme for å utføre pudsja:
<https://www.nrk.no/skole/?mediald=20920&page=search&q=hinduismen>
- MURTI: innviet gudestatue
- Vann: vasker munn, hender og føtter + gudebildene
- Som regel er det kvinnene som har ansvar for å utføre pudsja i hjemmet (20 min).
- Barna er med og lærer.

- Guder tilbes også i templer.

HØYTIDER

- Festene følger månefasene
- Shiva-høytid
- Krishnas fødselsdag
- Lysfesten Divali – den største
- Mye liv, glede, alle deltar. Pudsja, god mat, søtsaker, musikk og dans.
- <https://www.youtube.com/watch?v=HrrW3rO51ak>

RELIGIØSE SKRIFTER

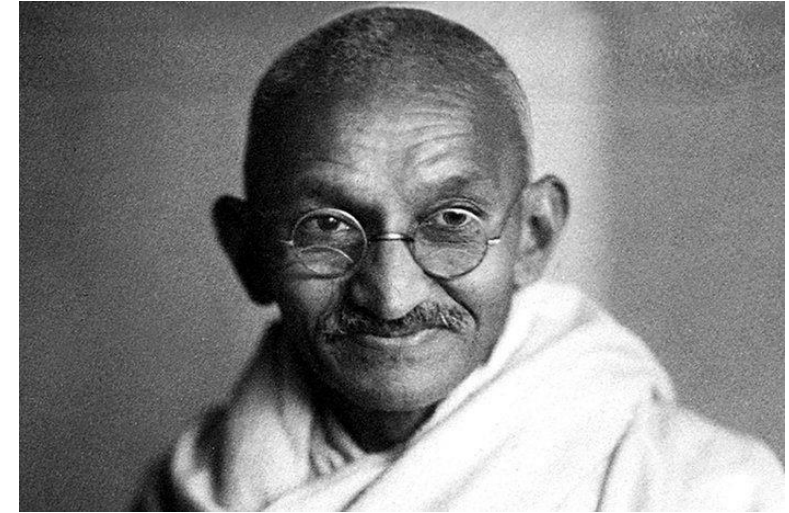
- Flere hellige skrifter
- Eldste: **Vedaskriftene** – 1500 fvt. VEDA betyr «viten, kunnskap»
- Handler om ritualer, prestenes oppgaver
- Nyeste del av Veda: **UPANISHADENE** – filosofiske diskusjoner
- Skrevet på det hellige språket **SANSKRIT**
- MAHABHRATA – spennende fortellinger. Diktet BHAGAVADGITA (Gita). Om guden Krishna og krigeren Arjuna.
- RAMAYANA – Helten Rama og hans kamp mot demonen Ravana.

HINDUTEMPELET

- I nærheten av **vann** for rituelle bad
 - Symbol på hele universet
 - Møtested guddommelige og menneskelige
 - Ikke forsamlingshus for fester etc.
 - Gudenes palass og prestene er tjenerne.
-
- Firkanta form symbol på de **fire himmelretninger**
 - Tårnet forestiller **fjelltopp**
 - Innerste rommet som en **hule** = symbol for verdens midtpunkt. Tempelets hovedgud bor her (bare prester adgang).

MAHATMA GANDHI

- <https://www.youtube.com/watch?v=ept8hwPQQNg>
- Hinduer vil ikke skade/drepe andre levende vesener = AHIMSA
- Gandhi levde etter dette og ble kjent pga det.
- Født i 1869 i India.
- Mahatma = betyr «stor sjel»
- Kjempet for Indias selvstendighet under britisk kolonistyre. Kjempet for fred og frigjøring.
- Ikke-voldelige metoder. Fredelige demonstrasjoner og sultestreiker
- Kjempet for de kasteløse – ingen mindre verdt enn andre. Kalte dem «Guds barn». Ville gi dem rettigheter.
- 1947: India frigjort fra britene.
- 1948: Gandhi skutt og drept av en hindu. Morderen rasende på Gandhi fordi han hadde gått med på å dele opp India slik at muslimene fikk sin egen stat: PAKISTAN.